

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 1, 46 - 55
Ochtenddienst

Broeders en zusters, in deze dienst zullen we luisteren naar de blijde boodschap van de komst van Jezus Christus in onze wereld, zoals dat door zijn moeder Maria is verwoord in de lofzang. In dit lied looft ze de Here als een God die barmhartigheid bewijst van geslacht tot geslacht. Daarom zullen we straks na de zegengroet van de Here onze God loven door van Psalm 118 de verzen 1 en 5 te zingen. Maar we gaan deze dienst beginnen met te belijden dat ons leven in Gods handen ligt. En uit eerbied voor de Here zullen we hierbij gaan staan.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 118 : 1 en 5**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Zingen : Psalm 116 : 1, 4 en 5**
- 6. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7. Schriftlezing : Amos 9 : 11-15 en Lucas 1 : 26-45**
- 8. Zingen : Lied 119 : 1 - 5**
- 9. Tekst : Lucas 1 : 46 - 55**
- 10. Tussenzang : Gezang 7 : 1 - 3**
- 11. Amenlied : Gezang 7 : 4 - 6**
- 12. Dankzegging en voorbede**
- 13. Slotzang : Gezang 13 : 2 en 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Ik mag u deze morgen de blijde boodschap van de komst van onze Verlosser Jezus Christus bekend maken onder het volgende thema:

De aanstaande moeder van Gods Zoon looft God vanwege de komst van deze Verlosser,

We zullen daarbij zien:

- 1 Wat de aanleiding was voor deze lofzang,**
- 2 Wat de inhoud was van deze lofzang,**

We zullen dus eerst zien wat voor Maria de aanleiding was voor deze lofzang. Is het niet vreemd, broeders en zusters, jongens en meisjes, dat Maria deze lofzang zingt nadat ze bij Elisabet is aangekomen? Was het niet veel logischer geweest als ze dit lied had gezongen nadat de engel Gabriël bij haar gekomen was om haar te vertellen dat zij de moeder zou worden van de Messias? Dat is toch het grote moment geweest! En anders het moment dat ze merkte dat ze inderdaad zwanger was. Maar nee, het is op dit moment. Het moment dat ze bij Zacharias en Elisabet in huis komt en Elisabet Johannes in haar schoot voelt opspringen en haar vervolgens eert door te zeggen:

Gezegend bent u onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot. En waaraan heb ik dit te danken, dat de moeder van mijn Here tot mij komt?

Wie zich in Maria verplaatst kan zich waarschijnlijk ook wel voorstellen dat ze juist op dit moment uitbreekt in gejubel. Ongetwijfeld heeft ze niet overal rond lopen bazuinen dat Gabriël aan haar verschenen is en verteld heeft dat zij de moeder van Gods Zoon zou worden. Velen zouden haar ongetwijfeld hebben uitgelachen. En dan komt ze nu bij Elisabet, een familielid in huis en zonder dat Maria iets verteld heeft, wordt ze door Elisabet geëerd. Zij wordt als jonge vrouw geëerd door deze eerbiedwaardige veel oudere vrouw. Ja, die zich vereerd voelt door het bezoek van Maria. Omdat zij de moeder is van haar Here. De moeder is van de God die zij aanbidt en die in Israël al eeuwen wordt aanbeden door koningen, profeten en priesters. Ja die de God is die ze uit Egypte heeft gevoerd en hen in dit land Kanaän heeft gebracht. De God die al die grote wonderen heeft gedaan waarover ze als klein kind heeft gehoord.

Zo bepalen de woorden van Elisabet haar bij het enorme eer die haar als jonge vrouw ten deel is gevallen. Het lijkt erop dat ze eerst in een soort roes heeft geleefd, nadat

Gabriël bij haar was gekomen. En wie kan zich dat niet voorstellen. En nu is het tot haar doorgedrongen dat zij Maria, uit dat onbeduidende Galilea, een meisje van het platteland, echt de Zoon van God in haar schoot draagt. Want dat andere wondere kind, het kind dat Elisabet in haar schoot draagt, heeft daarvan getuigt. Door op te springen in de schoot van zijn moeder toen hij de stem van Maria hoorde. Het is echt waar: zij Maria is de moeder van de Zoon van God. Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats zullen we letten op de inhoud van deze lofzang.

Als we letten op de inhoud van de lofzang, dan zien we dat Maria begint met de Here te danken en te loven voor de eer die haar ten deel is gevallen. In de verzen 46 en 47 vertelt ze wat ze voelt in haar hart. Ze voelt hoe haar hart de Here groot wil maken (vers 46). Verder voelt ze blijdschap over God, haar Heiland. Heiland betekent Redder. Maria is verwonderd en blij over wat de Here met haar doet. Zoals u dat hopelijk ook kent. De blijdschap dat God naar u omziet en u, ondanks al uw tekortkomingen, niet laat vallen. Maar u juist zoekt en u roept om u aan Hem toe te vertrouwen. Soms vinden we dat in onze oppervlakkigheid heel gewoon. Maar op andere momenten kan ons deze liefde van de Here zo treffen, dat we de vreugde over de Here spontaan in ons hart voelen opborrelen. Ja, dat we over Hem zingen in psalmen of andere liederen.

En waarom is Maria zo blij dat ze het uitzingt? Dat vertelt ze in de verzen 48 en 49. Ze zegt omdat de Here heeft omgezien naar de lage staat van zijn dienstmaagd. Want zie, zegt ze, van nu aan zullen mij zalig prijzen alle geslachten, omdat grote dingen aan mij gedaan heeft de Machtige. Een oppervlakkige lezer zou kunnen denken dat Maria hier aan het opscheppen is. Kijk eens, ik was maar een dienstmaagd, een knechtje, en nu zullen alle geslachten, alle mensen op aarde tot in de verre toekomst, mij zalig prijzen, mij feliciteren. Maar Maria is hier niet aan het opscheppen. Ze zegt niet: kijk mij eens. Maar ze zegt: kijk God eens! Kijk eens hoe genadig Hij mij is. Welke heerlijke plek Hij mij geeft in de geschiedenis. Ze weet dat ze van zichzelf niet meer is dan een dienstmaagd, een eenvoudig meisje. Maar de Here heeft haar de genade verleend om zijn Kind te dragen, waardoor Elisabet haar vandaag eert. En naarmate meer mensen zullen weten dat zij de moeder is van Gods Zoon, zullen meer mensen haar prijzen. En dat niet alleen in haar dagen, maar tot in de verre toekomst. Stel dat de Here u met zoveel eer zou bekleden, zou u zich dan niet verwonderen dat God uitgerekend u zo'n eervolle plaats in de geschiedenis geeft? Het is geen hoogmoed dat Maria hierover

zingt. Integendeel. Het zou hoogmoed zijn als ze zich niet over deze genade van de Here zou verwonderen.

Voordat we nu verder gaan met de preek zullen we de eerste drie verzen van de berijmde versie van deze lofzang zingen: Gezang 7 : 1 – 3.

Nadat Maria dus heeft gezongen over de genade die de Here haar heeft verleend, komt ze bij de bron van deze genade. Vers 50: Gods blijvende barmhartigheid. Maar daar begint ze het vers niet mee. Ze begint met te zingen dat Gods naam heilig is. “En heilig is zijn naam”. Door te wijzen op de heiligheid van Gods naam, wijst ze op het unieke van God. Hij is uniek en staat apart in zijn grootheid. En Hem moeten we aanbidden en dienen. En dan eindigt ze dit vers door te wijzen op Gods barmhartigheid die van geslacht tot geslacht is voor wie Hem vrezen.

En Gods blijvende barmhartigheid is nu het verdere thema van het lied. Wat alleen al te zien is aan het feit dat ze daarmee ook eindigt in de verzen 54 en 55. Waar ze zingt: “Hij heeft Zich Israël, zijn knecht, aangetrokken”. Wat ze dus in vers 48 heeft gezongen over hoe de Here met haar omgaat, zingt ze nu over het volk Israël. In vers 48 was het de Here die heeft omgezien naar de lage staat van zijn dienstmaagd. Hier in vers 54 is het de Here die Zich Israël, zijn knecht heeft aangetrokken. En waarom heeft Hij dat gedaan? Daarvan zingt Maria: om te gedenken aan barmhartigheid. En ook hier laat ze zien dat die barmhartigheid blijvend is door erop te wijzen dat de Here handelt in overeenstemming met wat Hij beloofd heeft aan de vaders. En dat voor Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Maria brengt dus alles wat er met haar gebeurt in het kader van wat God in zijn barmhartigheid met zijn volk Israël voor heeft. Ze bezingt hier de liefde van God voor zijn volk. Een liefde die voorbij wil zien aan al de zonden en tekortkomingen van zijn volk. En dat niet omdat God de zonden niet telt. Maar omdat Hij in zijn barmhartigheid zijn volk gaat verlossen door zijn Zoon mens te laten worden en Hem in onze plaats te straffen.

Maar als we nu kijken naar de manier waarop Maria de barmhartigheid van de Here uitwerkt, dan is toch opvallend hoe ze dat doet. Want wat zegt ze in de verzen 51 tot en met 53?

“Hij heeft een krachtig werk gedaan door zijn arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging van hun harten verstrooid; Hij heeft machtigen van de troon gestort en

eenvoudigen verhoogd, hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij leeg weggezonden.”

Deze verzen spreken van vernedering voor machthebbers en het groot worden van eenvoudige en kleine mensen. Dat is dus wat Maria verwacht, waar zij op hoopt. Dat is dus de kerstgedachte van Maria. Dat is dus wat anders als een rustige en vredige kerst. Het gaat hier dus niet om een lief kindje in een voederbak. En ik moet zeggen dat ik ook best heb geworsteld met de vraag waarom Maria, die in dit lied toch geleid is door de Heilige Geest, in dit korte lied zoveel verzen wijdt aan de vernedering van de groten en de verhoging van de eenvoudigen?

Totdat ik dacht aan diverse profetieën uit het Oude Testament. Profetieën die spreken het herstel van het volk van God. Het volk waar God dus zijn naam aan verbonden heeft. Het volk waar Hij zoveel beloften aan heeft gedaan. Een profetie zoals we die gelezen hebben in Amos 9. Waar God belooft dat Hij de vervallen hut van David weer zal oprichten. De vervallen hut van David. Dat is het koningshuis van David. Waar inderdaad in de dagen van Maria niets, maar dan ook helemaal van over is. Er zit al lang geen zoon van David meer op de troon. Nee. Er zit iemand uit het gehate geslacht van Ezaü op de troon. En deze Edomiet is niet eens de ware baas in het land. Het zijn de Romeinen. Een heidens volk dat vreemde goden dient. Mensen die geen boodschap hebben aan God zijn aan de macht. En helaas is het in de kerk van die tijd ook niet denderend gesteld. Want de leiders van de kerk zijn meer geïnteresseerd in politiek en macht, dan in dienst aan de Here. Ze hebben geen liefde voor de gemeente. De gemeente noemen ze neerbuigend de schare die de wet niet kent. Ze leggen godsdienstige regels op, maar hebben geen hart voor de Here. Ook zij zijn net als de koning en de Romeinen zelfingenomen.

Wie een beetje de politieke discussies volgt in ons land. Vooral de discussie over het bijzonder onderwijs. En merkt dat er steeds meer stemmen opgaan om onze vrijheid om zelf te bepalen wie we op onze scholen toelaten te gaan beperken. En de kans is groot dat dit een voorbode is van nog meer maatregelen die onze vrijheid om zo te leven als we voor de Here graag doen. En als we verder kijken naar de manier waarop op televisie door velen gesproken wordt over God. Zonder enig respect. En wie in God gelooft en naar zijn geboden wil leven is een beetje achterlijk. Stel nu eens dat deze ontwikkelingen zich verder doorzetten. En deze kans is groot. Ja, wie deze

ontwikkelingen ziet en de Here liefheeft, die moet pijn voelen, dat er voor onze hemelse Vader zo weinig respect en liefde is. En die kan dan ook begrijpen dat Maria in haar tijd, waarin ook zo weinig echte liefde is voor de Here, zo zingt als ze heeft gedaan. Maria, die weet, dat de Zoon van God op het punt staat in de wereld te komen. Want zij draagt Hem in haar schoot. En ze weet, dat door zijn komst God grote dingen gaat doen. God ervoor gaat zorgen dat Hem weer de eer gegeven wordt die Hem toekomt.

Daarom zingt ze dus in haar lied over het krachtige werk dat God gedaan heeft door zijn arm. En dat krachtige werk is dat Hij hoogmoedigen in de overlegging van hun harten heeft verstrooid. U, vraagt zich misschien af waarom in deze verzen de voltooid tegenwoordige tijd wordt gesproken. Hij heeft. Terwijl dit toch nog moet gebeuren. Maar dit verschijnsel komen we vaker tegen in de Bijbel. We noemen dit een profetische voltooid tegenwoordige tijd. Met het gebruik van de voltooid tegenwoordige tijd voor iets wat nog moet gebeuren, wordt uitgedrukt dat het absoluut zeker is dat gaat gebeuren wat wordt voorzien in de profetie. Wat wordt voorzien is zo zeker, dat je kunt zeggen dat het eigenlijk al is gebeurd.

Zo heeft de Here door zijn Zoon te verwekken in de schoot van Maria, de hoogmoedigen al in hun harten verstrooid en de machtigen van hun troon gestort, de eenvoudigen verhoogd, de hongerigen met goederen vervuld en de rijken leeg weggezonden.

Wat betekent dat trouwens, dat God de hoogmoedigen in hun hart heeft verstrooid? Het betekent dat die mensen die menen het zo goed te weten. Die menen dat er geen God is en dat je dus rustig met Hem kunt spotten. Ze zullen oog in oog met God komen te staan. Ze zullen merken dat Hij wel degelijk leeft. En dat Hij allesbehalve machteloos is. Ja, ze waren zo overtuigd van hun gelijk. Maar ze zaten er zo naast. En daarom zijn ze de kluts volkomen kwijt. Oftewel: ze zijn verstrooid in de overlegging van hun harten. Die intellectuelen. Die hoogmoedigen die het zo goed wisten. Ze staan met de mond vol tanden.

En de machtigen, de groten van deze wereld. Die meenden dat niemand ze iets kon maken. Die meenden zich niets te hoeven aantrekken van God en zijn Woord. Ze zullen door God zelf van hun tronen worden gestoten. En de eenvoudigen, waar deze groten niet naar omkeken, zij zullen door God verhoogd worden. Zij zullen op de tronen van deze machtigen mogen plaats nemen.

En de rijken van deze aarde, die de armen hebben uitgebuit. Die de arbeider het loon dat hij waard is niet hebben gegeven. Ze zullen arm worden weggezonden. En wie honger lijden maakt Hij rijk. En dat niet omdat God de God is van de sociale revolutie. Maar omdat God de God is van het recht. Wat Maria hier profeteert is de verhoring van de bedes: Uw Naam worde geheiligd, uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede. En dat alles: zoals in de hemel, zo ook op deze aarde. God heiligt zijn Naam door de hoogmoedigen die niet in Hem geloven te verstrooien in de overleggingen van hun harten. God vestigt zijn Koninkrijk door de machtigen van deze aarde die aan God en zijn Woord geen boodschap hebben van de troon te stoten en deze aan zijn kinderen te geven. En Hij laat zijn wil geschieden door aan het onrecht van de onderdrukking van de armen een einde te maken.

En, broeders en zusters, jongens en meisjes, laat deze lofzang dan ook voor ons een troost zijn. Waar het naar toe gaat in ons land. We weten het niet. Het lijkt er op dat het langzaam steeds moeilijker gaat worden om de Here te dienen zoals Hij dat graag wil. Maar we moeten niet in paniek raken. Ook niet als er in Den Haag besloten zal worden dat we verplicht zijn om bijvoorbeeld islamitische kinderen op onze scholen toe te laten. We moeten dan ook niet krampachtig voor onze rechten op gaan komen. De wereld zou daardoor kunnen gaan denken dat wij ons vertrouwen op onze grondwet hebben gesteld. Natuurlijk doen we er goed aan om te proberen zoiets tegen te houden. Maar niet alsof wij voor toekomst van onze kinderen ons vertrouwen hebben gebouwd op onze grondwet. Nee, ons vertrouwen is op de Here.

Op de Here Jezus Christus, die mens geworden is als wij. Die in onze plaats de straf voor onze zonden heeft gedragen. En wiens komst in de wereld wij aanstaande woensdag hopen te gedenken en wiens wederkomst wij elke dag verwachten. Hij heeft overwonnen. En wat er nog staat te gebeuren is ten diepste al gebeurd. Want God heeft daartoe besloten en Hij heeft het ons beloofd. Laten wij dus net als Maria zeggen:

Mijn ziel maakt groot de Here, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland, omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat van ons zijn dienstknechten en dienstmaagden.

Amen